

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/140/2017
Identifikačné číslo spisu:	3215204322
Dátum vydania rozhodnutia:	23.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3215204322.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Československá obchodná banka, a. s., so sídlom v Bratislave, Žitkova 11, IČO: 36 854 140, zastúpenej HMG LEGAL, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Červeňova 14, v mene a na účet ktorej koná JUDr. Ján Gajan, advokát a konateľ, proti žalovanému H. T., bývajúcemu v R., o 804,08 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 6 C 339/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. mája 2017 sp. zn. 5 Co 307/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bánovce nad Bebravou rozsudkom z 24. mája 2016 č. k. 6 C 339/2015-38 zamietol žalobu žalobkyne na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 804,08 eur s príslušenstvom ako nedôvodnú a nepriznal žalovanému náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, keďže nepreukázala výšku čerpaného úveru a jej tvrdenia o dlžnej istine neboli dôveryhodným spôsobom nepreukázané.

2. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd rozsudkom z 31. mája 2017 sp. zn. 5 Co 307/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení poukázal na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Rovnako sa stotožnil so závermi prvoinštančného súdu, že žalobkyňa nepreukázala existenciu a dôvodnosť svojho nároku voči žalovanému. V prejednávanej veci ako vyplýva z obsahu spisu súdu prvej inštancie bola žalobkyňa riadne poučená podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musí predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie dňa 09. 12. 2015. Žalobkyňa žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení súdu prvej inštancie nepredložila. Súd prvej inštancie potom v konečnom dôsledku správne vo veci uzatvoril, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala výšku čerpaného úveru a preto bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj tým, prečo z vlastnej iniciatívy nevykonal dokazovanie a nevyzýval žalobkyňu na

preukázanie ďalších dôkazov a predloženie ďalších dôkazov preukazujúcich oprávnenosť samotného žalobného návrhu. Pokiaľ žalobkyňa predložila ďalšie dôkazy v rámci odvolacieho konania, odvolací súd v nadväznosti na ust. § 120 ods. 4 O. s. p. na takto predložené dôkazy už prihliadať nemohol a preto sa s nimi ani v ďalšom konaní nezaoberal.

3. Proti prvému výroku tohto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd v napadnutej časti rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoj mimoriadny opravný prostriedok odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 420 písm. e/ a písm. f/ Civilného sporového poriadku [zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“)]. V dovolaní polemizovala s právnymi závermi odvolacieho a prvoinštančného súdu. Navyiac uviedla, že okresný súd nesprávne vyhodnotil ňou predložené dôkazy a rozhodol predčasne, pretože ak mal pochybnosti o žalovanom nároku, mal nariadiť pojednávanie v predmetnej veci. Podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie a odvolací súd jej takýmto postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Pritom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V danom prípade žalobkyňa uplatnila dovolacie dôvody v zmysle písm. f/ CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobkyne odvolací súd porušil jej práva tým, že považoval za správny postup prvoinštančného súdu, ktorý napriek pochybnostiam o opodstatnenosti nároku nenariadil pojednávanie, ale rozhodol v zmysle § 115a Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase vynesenia rozsudku okresného súdu (ďalej aj „O. s. p.“) bez nariadenia pojednávania. Podľa dovolacieho súdu ale žalobkyňa uplatňuje tieto dôvody prípustnosti dovolania neopodstatnene.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu sa rozumie iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Pokiaľ dovolateľka namietala, že okresný súd nesprávne vyhodnotil ňou predložené dôkazy a rozhodol predčasne, pretože ak mal pochybnosti o žalovanom nároku, mal nariadiť pojednávanie v predmetnej veci, považuje dovolací súd túto jej námietku za nedôvodnú. Podľa ustanovenia § 115a ods. 2 O. s. p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. Podľa ustanovenia § 29 O. s. p. súd nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 1 000 eur (ďalej len "drobné spory").

15. Ako vyplýva z citovaných ustanovení a zisteného skutkového stavu, išlo v predmetnej veci od začiatku konania o tzv. drobný spor, prejednanie ktorého bez pojednávania umožňovala v čase rozhodnutia účinná právna úprava bez potreby splnenia akýchkoľvek ďalších podmienok. Na základe uvedeného teda nebolo zo strany súdu prvej inštalácie potrebné nariadiť pojednávanie a postupoval v súlade s platným právom. Procesným postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo byť porušené právo dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prípadné výhrady konajúcich súdov k tomu, akým spôsobom preukázala žalobkyňa svoj nárok, nie sú pochybnosti o skutkovom stave, ale len výhradami voči uneseniu dôkazného bremena zo strany žalobkyne, výsledkom ktorého bolo zamietnutie žaloby v celom rozsahu. V predchádzajúcej, aj aktuálnej právnej úprave je stanovená

povinnosť procesnej strany pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutkové okolnosti a podporiť ich predložením dôkazov. Je to procesnou zodpovednosťou strany sporu, keď isté skutočnosti tvrdí, aby predložila dôkazy na ich podporu. Pokiaľ tak neurobila, je procesnou sankciou strata sporu, tak sa to stalo aj v tomto prípade. V kontradiktórnom procese nie je povinnosťou súdu, aby sám vyšetroval - obstarával dôkazy; bremeno tvrdenia a bremeno dôkazov je výsostnou úlohou strán sporu a žalobkyňa tieto svoje procesné bremená neuniesla.

16. Pokiaľ dovolateľka vytýkala súdom aj nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosť v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutkový stav veci, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

17. Z hľadiska obsahového námietky dovolateľky (§ 124 ods. 1 CSP), ktorými odôvodňovala porušenie práva na spravodlivý proces, smerovali voči právnomu posúdeniu veci súdmi, ktoré dovolateľka považovala za nesprávne. Najvyšší súd konštantne judikoval, že právnym posúdením veci nedochádza k znemožneniu realizácie procesných oprávnení účastníkovi (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Uvedené chápanie dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť účastníka uskutočňovať jemu patriace oprávnenia aj podľa novej právnej úpravy potvrdzuje právna veta rozhodnutia najvyššieho súdu R 9/2017. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.